

Egunekua

Ezin ulertu gara

Euzkeraz inarduten garonakatik, uleferak gara esaten dabe, baina erderaz inarduten diranakaik be zeozer esan leikela uste dogu...

kien. Eta areik be, Prieto ta Azañari bakarik, Marcelino Domingo ta Zugazogitia'ri botatia gebenduta eukien-eta.

Naste-boraste au egin ebenak, emen, eskeritafak ixan ziran, eta egin eben eginen gaiztetisgafi oneagatik, agindarijak, itz gogofitu bat bera be eztabe esan; jeta Bizkaya'n jaukari daukazu Acosta Pan, Domingo'ren otsein zintzuak (?) be...!

Beraz, Botella, naste bat gora-bera eta ofen lafeko asafarik agertu biaz, emen lufian ikusten denez, baxotxak aldabentxuba egiten dau-ta.

Autskunde-otsok, Madrid'ko ikastetxe nausijetako ikasliak be, asafatuta imini dabe.

Etia ikaslon asafia baretuko ba-zan, egun batzubetarako opofa emon biaz ixan dabe.

Of Madrid-ziaf euren ikaskixunak egiten dabilzan ikasliak gauza gitxigaz poz-tuetuak dira-ta, egun batzubetarako opofa jaxitxi dautsenian, asaf gustijetarik erantzia bare be bare geratu dira.

Oraingo ikasloi euren asafe-aldijetarik baretuteko, egun batzubetako opofa emotia lakorik ezebe.

Ni agindarija ba-nitza, egun batzubetako bari, urte osokua emongo neuskijue, gontzea (bakia) ezegaz be ezala ondo ordaintzen esaten dabe-ta.

Palencia'ko efki-ziaf dabilan adizkide gaten izparak ixan doguz, eta efki arrikale Villaumbrales'ko eskola'en "katoliko"-tasuna-ta edestuten daukuz.

Efi aretan garale urten diranak, eskola'fak ixan dirala diño, baina eskola'fetatik gitxi elezara juaten dirala.

Orduban, oteik, "España católica," ko eskola'fok, zelako "katolikua" dira?

"Katoliko"-tasunian eztaigoi morafio eldiko diran, baina bilbao'ko "El Nervion," ek eskola'fai autafikjak emon dautsezla jaukifen dabenian, "Santos varones" defuko dautsena, ezpai bako egija da.

Izparfingi baten onentzat, albontsatafai autafikja emon dautsen gustijak dira, ba, "santos" y "santas", naizta oneik elezara bein be sartzen ezitranak ixan.

Onelako izparfingi "katoliko" asko daukazan abefijak, uskuftzea aldeztuko beldu gitxi ixango dauz, elextatik igesika dabilzan eskola'fakin, uskuftza-aldez ezin urfun juan leteke-ta.

Villaumbrales'ko oraingo eskola'fak, igazi dan 1931'gko. jofalan eskola'fak ixanak dira. Eta urfengo auteskundietan, oñarba, beste gauzatan bat ixango dira, olako oñ-lokeak, axiarene eguetan dabilzan orbel-igefak bano ezitza-ta.

Euzkotafok oteik bano sendotxubaguak gara. j Bai biaz be!

URIBITARTE'TA' IBON.

Bizkai-Erki-Batzarra'rako deya

Bizkai'ko Euzko-Alderdi Jeltzalia'ren Eralguntzeko 21'garren atalgijan, a) barrenan, aginduten danari erantzunik, datorren illaren 10'garrenan, g) goxeko amargarrenan, Bidali-txaldeko, 14'garreneko bigarren etxean Emakume Abertzale-Batza'ren aretuan egingo dan erki-batzarrea dei-egiten dogu.

Uri-Buru-Batzarra'k babongo dabe 75'garren atalgijan, laugarren araben erabagiten dana; bide-batez gomutazaroten dautzegu geure Eralguntzeko 22'garren atalgijan, c) barrenan, bigarren zatijan aginduten dana.

Abando'n, 1933'gko. Azilla-25'karrenan. BIZKAI-BURU-BATZARRA

Errijetatik

ZUMARRAGA

DEYA.—Zumafaga eta Ufexua'ko Uri-Buru-Batzara'k dei-egiten dizue Emakume, Mendigoizale Gastetxu eta gañerako abertzale danari dotofen igandian ilan 3'an. goxeko bederatziak eta laurdenetan (9 eta 1/4) izango dan Jaupa'ra Sabin eta urtlan il diran abertzalian gogo alde Zumafaga 'ko Txadon nagusian (Pafokian).

Bukaeran "Liberame" Perosi'rena abestuko, da eta batek be ezdejala utz-egin.

Ufexua eta Zumafaga'ko U. B. B. EUZKEL IXENA.—Gure lagun maite Jaka'taf Eulali eta bere emastiak beste seme eder bat izan dogu, Jabier euzkel-izen polita jaxiaz.

Zorionak gurasoari eta Jabier izan dedila izenari dagokion bezelako euzko-seme zintzoa.

GURENDA.—Ala izan degu eta bera ospatzeko Deun Ander gabian Batzokian aperi eder bat izango zan, Jon Andoni alduna gerekin degula.

Ojalaterrak oingunon ixilik dogoz nunbait beren zu-ziriak ezdaue indafik, beste egun baten zeozer geyago ezango degu onezaz. ALTZETA.

MOTRIKO

Jabier Done Ikastetxeko ikasleak, beren "Zaintza Donoare" antiaz, elizkizun ospatuko eta beste jolasaldi batzuek autolatu ditu.

Agefakaya: Goizeko sei ta erdietan. —Txistulariak goiseresti alaya, motrikoafai Jabier Donearen egun aundia adierazten diela.

Saspietan.—Jaupa ixila ta Jaunafte orokafa. Oraingo ta lenagoko ikasleak, jaunartze bitafetan, abesti samuf-edeafik abestuko dituzte.

Zortzi ta erdietan.—Suzko-ziriak, oraingo ikasleen artean zizki-mizki atzegingafak banatuko dirala, iragartzen dutela.

Bederatzi ta erdietan.—Jaupa Nagusia, Ikastetxeko ikasliak abestuz.

Amaiketan.—Lenagoko ikasleak, pelota jokaldi ikusteko.

Amabi ta erdietan.—Lenagoko ikasleak, beren Ikastetxean, bazkari-bikain-bikaina.

Afatsaldeko iruretan.—Elizkizun laburra, Laurentan.—Galartsu jolasa.

GURUTZ-ONDO.

GATZAGA-TIK

Biaz, igandean Jaungoikuak nai badu, esango degu goizeko sartzietan jaupa eta Jaun afzia emengo eta inguruko abertzale gustiak gure maxu izan dau Sabin maitearen gogo alde.

Jaupa eta Jaun afte bitafetan abestuko dira euzkerazko abesti edefak eta efguztzen diegu danari eskatzeko bitafte ortan gure Jaungoikuari Euzkadi'ren alde.

Afatsaldean emengo Euzko-Etxean izango degu bilkera eder bat Ander Deunaren eguneko ordañez Padura gudaketa ospatzeko eta askeneko auteskundian irabazi degulako.

Zorion ugariak opa dizkiogu gure aldun jaunari.

SANTANDER

EUZKOTARAK, EUZKERERARI, LAGUNDU.—Askok esan ixan dau, ta askok esaten dabe euzkerari lagundu egin biaz yakola. Laguntza ori egiten dabenak, baina, zentzatu dira?

Beste batzuk diñuena, auxe da: euzkerarik iñun be eztauskube eskatuten; edfer, oster, leku gustijetan. Eta zijo au dala-ta, batzuk, euzkerari ez ei-dautse laguntasunik egiten.

Salokijetan-eta be, edferrea eskatuten ei-dabe, ta neskatala "elegantiak" be erderrea euzkera bano gurago ixaten ei-dabe.

Eta zijo bakan oneik bide dirala geure-geuria dan euzkera edefa Euzkadi'n bijotzan onetara galtzen lagatia, jlotzagafija ezta?

Euzkera ezta, ba, txiruntzat bakafik eginiho izkerea, euzkotaf gustijontzak eginiho izkera garbi edefa bano.

Beraz euzkotaf gustijok alkafen-afian erabili biaz geunken izkerea, euzkera da. Ez beste ezegafik, be, geure-geurea dalako bano.

Eta geure-geuria dan izkera berezija ofen zijo bakan eta ezerezkatik bazietuta euki biaz dala uste ixatia, abefi-mafasumen apufik be ez eukitia lez da, edo buruban zentzunen apufik ez eukitia.

Salokijetan edferrea eskatzen dabela? Nungo salokijetan bano? Italiaren salokijetan edferarik eztabe ezkatuko beintzat, ezta doistafenetan be, ataturako abefijetan euren izkerea erabiliko dabelako.

Eta guk euzkotafok be geure-afu-emonetan geurja erabiliko ba'gendu, euzko-salokijetan edferarik eleuskiu eskatuko. Bai oster, geuk, erdeldunei, euzkera, geure salokijetako izkerea euzkerera ixango litzakelako.

Euzkerari lagundu egin biaz yako, be...

ta laguntzeko eragozpenak bano estiran atxakijak, bafiz, batzafera jaufti.

Euzkadi'n euzko-elia ikasi egin biaz da, ba. Ikasi ta edatu, ta landola ta leku gustijetara eruan.

Ikastola bafijak irasi biaz dira. Eta ikas tola naujia, bafiz, biazekua da.

Euzkotafok euzkotafokin, euzkeraz egin daigun, ba, euzkotafon ezagafirik edefena euzkera da-ta.

OTZATEGITXUTA'R JON.

AKORDA-TIK

IRAKASLIAREN GOGO ALDEZ.—Akorda uri txukun onen abeftzaletasun-tzako indafa ezin iñok ukatu leike. Juan diran auteskundiak dira erakutsirik afgijetak, zaf ta gaste, andra ta gixon euren etxietao aberiari janarijak gertau onden jua ziran Ibarfanguela'ko ikastola etxera euren autafikjak abeftzaletasunaren zori-jonerako jauřitzen—ze irakatsi edefa emon dozube Akordaf zintzo-zintzubok?

Orixe da abefijaren zori-jona benetan goraldua.

Akorda uri txiki-txikitxuba dogu bano benetan andija bere egikeratan iges egin ebezan Geure Sabin irakasle gogo aldeko eleizkizun urterokua eta autfenbe ospatasunik andijezag egin dabez Sabin gogo aldeko-eleizkizunok. Astelen goxeko sartzietan ixan ziran eta oste osuagaz atan be. Efiho emakume eta mutil gastiak abestu eben "Requiem" jaupeta Foruria'taf Toma efiko txamburuba alde egon zan jaupa eta asken otya. Benetako mafasuna geure irakasle mafeari erakutsijaz. Zori-joneko efiyak Akordaf'ko semiak daukazan urija.

EMAKUME-DEYA. — Ibarfanguela'ko Emakume bazkintzako agintarijak dei bat egiten dautse uri onetako emakume bazkideubai igandean afatsaldeko lauretan batzaf baten batu dautzen. Dei au izparfingi onen beste alatu baten agertzen yaku. Akordaf'ko Emakumiak igandean Ibarfanguela'ra iuateko biazituta zagoze.

OGONOPE.

SORALUZE

Alkate jaunak euzkeltzale ona lez irakufi-ko diguna dakigun ezker zertxobait esan nai dogu sasoi ontan ziur-ziur gertatuko danagatik.

Gabon inguru onetan Jaungoikuak daki zenbatek jokatu digun atia. Zein efgelodun eta dan irrikizat bat entzungo degu: —Efiarik biaz?

Batek oeko berogafiren bat, manta bat edo, beste batek gozoko janariaren bat, ufekak beste zerbait eta onela etnabegoko eskintzat. Berba baten esanda, ofaf baten jabe diran guziak berenak dituzte efi guziko atiak.

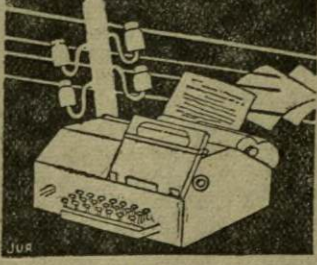
Eta efiyak ez litzatekez izan beaf norbait ez biazten baten diru bilzte ofen bidez zertxobait laguntzeko bazik, iñolar ez ez beintzat "negozio" bide. Ofegatik guk uste alkate jaunak pikxabat lotuko dabela balmena. Egia esan iritzi onetakoak gara gu beintzat; ara, nayago txakuf aundi bat ere ez atara sakeletik ta "deskuidu" ausoko Miren edo naiz Kepa'ri zerbaiten urten detsola entzutian, patxara osotan eran' uri suertia berana, gu beintzat desuerte demasekuak "oindio zekitla ezer tokau jakunik...

ANDER DEUNA. — Abeftzaletasun bafuan egon aipatua degu. Esate bateko ia urtero bilzen gara abeftzale txofta bat zelabait ospatzeko egun ori. Aurten be Batzokian aperi merienda bat edo antolatua da. Bizkortari bedi bertaratu nai dabena. Txistularia ere zailteko asmotan izan beaf da akait orduan. Abesti aberkoayk ere ez dira ufin ibilik...

SABIN ALDEZ.—Jaupa ixil bat ospatu zan Iarubatez. Jente asko ikusi genduan bertan eta pozgafi da. Itzaldirik izateko biderik etzan lortu bada auteskundian lanetan ondu nekaturik ditugu geure izlarriok eta. —Eta auteskundeak aiatu ditugun ezker ez litzateko bidezkoa ixilik igarotzea afpide bat irikia dala auteskundeak ekarten dituen diru eraltze aundiak ordaintzeko. Amaika esku zabaleko ikusi ditugu afpide zefenda ortan. Aufera be "bista" ona daukagula esaten jaxitau nai, ortarako bakoitza; bere altasun bafuan azaltzen jaxia bano bide egokiagorik, zer?

EMAKUME ABERTZALE-BATZA.—Entzun degun ezta emakumeak dituzte aurtentzen. Amaika sendi bertusara pozgafi txiki bat beintzat eruatoko gogotsu dira. Aufero urtean badakigu zenbat jantzi ta gauza gertau dituzten. Aurten gutxiago izatekik naye beintzat, bada iges'itk ona "gauzak" aldatu diranik ez dabe entzun da. Aldatu bada be txafarako, da esatia, beartuta bere izate ortan sakondu. Bana; E. A. B. oingotik bai dabela buru astia. Diruan apufik be ez eida kutxan. Eta nolabait arin erabaki beafeko gauza da au. Iñork ez daigula esan auteskunde auzef egiteko balitz sortu gendukela dirua. Be...

Izpar urtenena

bakija k.-Lapurrak.-Montevideo'ko matxinadea

Bizkai'no ikastetxe edo institutuan opofketaren bat egin gura eben ikasliak, bafia Galano jaunari eskefak zerezan geratu da zer ori.

Bizar antzetzuko dabe Euzko-Abesbatza'ko abeslarijak, "Amaya" deritxon antzefki edefa. Safera geyenak saldubak ei-dira, gese andija dago, ba, antzefki ori ikusteko.

Bizkai'ko okiñak edo panaderubak ogija karutu gura ei-dauskibe. Asmo ofegaz jua yako z jaufliari, bafia onek ezeta emon dautse, erabaki ori emon dautselako Madrid'etik.

Ardanetxietako ugazabak jua yakozaan Acosta Pan ofi eta atzaldu euten bafak afean eurenak be zabalik ixan biaz dabela.

Bilbao'ko endore egon-efia kanpotik dogu. Madrid'en dago emeko lanen batzuk aufera eruan gurarik.

España'ko zozketean zori ona ixan dan Bilbao'k. Zenbaki nagosijena onantza eldu da. Langile askoren aftian banoautda eguan zenbaki ori. Beraz etxe askotan poza ta apafa.

Santander'en idoro dabez su-izkiltu aruetau dabilzan batzuk, bafia uri aretan ez-eze Bilbao'ner ikusija dauke izkiltu ofeizak. Sosolustuak ei-dira matxinadaren bat gertau naye-zedo.

Donostia'ko endoria kanpotik dan aftian Torrijos jaunak bere gain afu dau efiko zainketea.

Gipuzkoa'ko aldundijan ixan da Iruxo jaunak, ango aldunak da, ba, eta Madrid'en naspiduta dagozan gauzak batzuk arretzuteko, bere laguntza opaldu euton aldundi-ixuneko lendakarijak.

Datofen astian zabalduko dabez Ernani'ko ikastola bafijak. Eta aste ofen bafuban Legazpia'kuak be onetisko dira. Gipuzkoa'ko efi geyentan ikastola bafijak egiten asi dira.

Tolosa'ko urtjan lafi dira notifiak, mendi batek laprast egin ei-dau, ba, eta bildur dira etxe-pilua bere azpian atrapatuko dauentz. Mendi ori efi onduan bertan dago. Ibaia eta Tolosa biftitlan. An ingurubetan bixi diranak urten dira etxiatik, bertan zapaduta geratu eztedixan.

Gipuzkoa'ko okiñak be ogija kartu gura dabe. Asmo ofegaz jua diru jaufliaren gina. Garriak karu ei-dagoz eta ain merke ezin ogirik saldu.

Besteiro jauna batzafuru zala batu ziran España'ko U. G. T. deritxon langile bazkunak. Auteskundietan zer egin biaz daben erabaki eben.

Madrid'en agertzen dan "El Socialista" izparfingija auzitexera eruan dabe España'ko jauftatzaren aufera zerbait esan dauteko. Efadikal, be, epaliari eruan dautsez izparfingi ofen idazki batzuk.

Botella Asensi deritxonak zer esan antzetzuko sortu beaf da. Eta bide ori lortzeko iritzi bat belafira or nunbait esan be...

DRIS-DRAS.

MAÑARIA

GURENDA. — Igandeko auteskundiaz jeltzaldirik lortu daben gurendia, andijetan be andija ixan da. Gure Alderdi edefak, bere indaf eta sendotasuna orainuan be mundu gustijaren auzian edefto ageftu dau. Ori dala-ta, arerikuok eural be euzko-abeftzaletasunaren-ala autofto biazian aukitzen dira. Enparauko gustijak egin af-iz ixan eztabena bere bakafik egin dabelako...

Jauna lagun dala, efi baten zintzotasunak egin dau alatz andi ori... SABIN'AN GOMUTAZ.—Biaz, igandian, ilaren 3'gn, goxeko amafetan ertxodonan ospatuko dan jaupa nagosija, Sabin irakasiaren eta enparau idako abeftzalien arimen aldez eskinija ixango da.

Eufukizko ezintza ofetara, abefkide gustijok jua biaz gara.

JUAN-ETORRIJAK.—Eibaf'era jua zan Sarobe'taf Pausta. —Abadian'etik etofi zan Bizkafafaf Augustife anderea bere semetxuzag.

DEXORIK.—Egunontan gexorkik aurkitzen da Gofi'af Todor mutikua. Arin osatu.

IXURTZA'KO EMAKUMIAK.—Igan-de iluntzian egon ziran emen Ixurtza'ko emakume batzuk. Auteskundietan gurendiaz aru eben poza geuri ageftutian etofi ziran.

Badakigu, emakume ofelik, auteskundietan euren efitxuan zintzo jokatuta ebela. Ta bafia euren neke ta lanak be alpefekoak ezitza ixan be... Zorionak eurali. DIRUA TA GUZURA.—Auteskundietan beste alderdikoak dirua ta guzura uge...

Bilbao'ko ikastetxia.-Okiñak urlia.-"Amaya" antzefkiak. -Gipuzkoarijaren larrijatasunak. -Gipuzkoari aldundi-ixuna. -Barcelona'ko kunde-agirijak. -Botella Asensi'k kundia. -Izparfingijak. -Doistafetarako bakija k.-Lapurrak.-Montevideo'ko matxinadea.

Rico Avello'k esan dautse Royo'k efi emon euten oturuntzen ezitan gorarik. Efkalaren zaindari ba, Aragon'aldian jayo dan ori.

Barcelona'ko aldundi-ikusketak jak ez ei-dira eldu Madrid'era. bidaldu ei-ebezan, bafia Madrid'era dautse ezitabla oindikalen eldu. Bafia dote baterafen batek atrapan dautse mufurba zabaldu da. Anguera d'el'nak dei-egin dautse alderdi gertau dan atzaldu naye-z.

"A B C" izparfingijak idazki bat Zarautz'eko udalen entzun dorerik ez zinegotzirik gustijak ixan ziralako. Orain gixon gertau izan efiho gauza gustijak. Larre-dafazotan dan ori eta efiho atotonuden ezpadu, asko gertau diño.

España'ko espetxien aranzak ixan dauzan Estelless jaunak lelekuba. Botella Asensi'k emon euten ostian ezin iram dabilen atzaldu dau.

Mejico latefijan indafatu batek itxi dauz bere leyafiak. Zegafiki ixan dan erabaki ori, bafia, ba, txafito, Anglo-American txinditxe ofi.

España'ko efkala sorta euzko ogeta amabots efkalsen iram d'el' riko batzuk urtian amon mila biaz dauz. Alderdi geyentatzen.

Itxaso Baltza deritxonak katxak ixan dira. An efitxan ondu ondutu dira, uste-barik efi ekatxak, ba.

"Berliner Tageblatt" izparfinga jua zan Wolf jaunaren txi bereganatu dau doistafen agintet'ek. "Nazis" diralako efi egiten dautse jaun ori.

Iparf America'k ankar-gon' tefi aretan zer jazozen dau. Larogeta saspi politikuan dabez latefijetan kalte garazki gauzetan.

Roosevelt jaunak ez eidan latefi osuan urkatuterik. Beste erabatekuak ixan dau dau.

India'ko geltoki baten urfuguetan dabe lapufak. Bultziz eruan eta lapufak aipitu ebela. Ogetasini mila jafira baljo jaxituz.

Irlanda'ko efitzak aranzak tafen batzoki gustijak. Alderdiaren diranai zigof gogofiki gogofiki tuz.

Vuillemin jaunak buru dala d'el' kiñak eldu dira Rejanejo'ko.

Uri erabili dabez. Autafikjak beste biderik eztabe euki ta...

Eurek bafiz, efitxu ontan txuk geyago euki ebela, ta...

LUKE DONE-JAYAK.—Biltzen ori diren, ta urterro...

Oldozpen Unetxo

Jelkideok bai izakera berezia! Amets gurenda dirudina egiz lortu afen berofen poz osoa gañezkagabe gorde, izpirik ixuri gabe poz guzia baruan jaso, biotz sakon-sakonean dantzazazi.

Poz ixila gurea, lufin gozo antzo zabaldutoko alaitasun mea mendi galuf afteko egal, basetxe, urixka ta uri nagusi bafena... Euzkadi zeaf... iñor iraindu gabe.

Bizkaf gañean zenbait urte zeaf ibiltako zama latz-neketasunaren zati bat utzi, bafia etzan gabe zut-zutik gelditu, arnastu lasai, birrikak indartu ta... gertu befiro zama befiak, naiz arin naiz aztan, bide mugan utzi afte.

Ordun bai, bizkafira biratu, lasa-lasai arnastu, indaf befitu ta legunki, zaratik gabe abesti auxe:

Azkatasun eguzkia basotik irten da bere argia edonun arin zabaltzen da.

A-BI.

Deunen bixitza

Bibene deuna zinoepa

Bibene deuna laugarfen mende erdijan edo jayo zan Roma'n. Gurasuak Palben eta Daportse ixan ziran. Sendi gustijia deunen artekua da. Gurasuak bizjak zinopeak, nebafeak, be, bardin.

Palben eta bere sendikuak bere arerijak ziran eta sendi atatik asi zan. Aldi atan sendikuak neskatila bi bakafik bixi ziran: Bibene ta Demetere. Agimendunaren aufera eruan lebezan: ifaune gustijai adorez ta kemenez erantzuten leutsan.

Izkiñuak

Ardua eta atsua bizjak dantza-dantzari. —Ai geure lapikua ur-barik efe-bixi!

Atsuak arduari, katuba dala suteko zinaldari: —Ardo zafgala zelau mate audan nik.

Nirekin eskontzeko eldu intzan Naba'f'atik. Eldu intzan Naba'f'atik ainbat sango egiñik.

Ardua eta atsua bizjak dantza-dantzari. —Geure buskents gozia katubaren janari!

Ardua'at atsuar, sugara dala suteko zinaldari: —Atzo mamala beste senaf bat don ik.

Euwekin dantzatzeko kafat non ardetzetik. Ekat non